

ÄR DEN NORDISKA KULTUREN EN MYT?

Betydelsen av det nordiska samarbetet dryftas inom lantmäteribranschen åtminstone vart fjärde år, då den nordiska lantmätarekongressen går av stapeln. Det har blivit en vana att fråga sig om det nordiska samarbetet ännu håller ställningarna i en värld dominerad av engelskan. De nordiska ländernas olika förhållningssätt till den europeiska integrationen är ytterligare en krydda i den här soppan. Standardfrågan bland tvivlarna är, har en kongress på de nordiska språken någon uppgift att fylla, då "broken English" har intagit ställningen som gemensamt världsspråk. Särskilt framförs dessa tvivel av de finska lantmätlarna, vars svenska sedan 1970-talet ordentligt har rostat i och med införandet av engelskan som första främmande språk i grundskolan. Samtidigt har nordiska kontakterna minskat till den grad att finnarna har svårigheter att förstå i synnerhet danska. Betydelsen av det nordiska samarbetet betonas genom det gemensamma kulturarvet och kulturbakgrunden samt behovet av en gemensam nordisk front i internationella sammanhang. På detta område har åtminstone lantmäteribranschen mer än goda erfarenheter. Däremot har samarbetet i den Europeiska Unionen i många fall inte avancerat längre än till festtalen.

I språkfrågan kan finnarna tröstas med att även andra nordbor, enligt en färsk undersökning, har svårt att förstå varandra. Enligt undersökningen kan svenskar och normmän rätt väl kommunicera med varandra. Av normmännen förstår 88 % svenska korrekt – i testet hörde man på tal från ett band, varvid man inte kunde lita på miner och övriga gester som hjälper till att förstå språket. I motsvarande

Det nordiske samarbejdes betydning dröftes i landinspektørbranchen mindst hvert fjerde år, når den nordiske "lantmätarekongressen" går af stabelen. Det er blevet en vane at spørge, om det nordiske samarbejde stadig holder stillingen i en verden domineret af engelsk og hertil kommer de nordiske landes uensartede forhold til den europæiske integration. Standardspørgsmålet blandt tvivlerne er, om en kongres på de nordiske sprog opfylder noget formål, når "broken English" har taget stillingen, som almindeligt verdensprog. Denne tvivl fremføres især af de finske landinspektører, hvor svensk siden 1970'erne virkelig er blevet mindre efter indførelsen af engelsk, som første fremmede sprog i grundskolen. Samtidig er de nordiske kontakter i den grad blevet mindre, så finnerne har svært ved at forstå især det danske sprog. Betydningen af det nordiske samarbejde udmønter sig i den samme kulturarv og kulturbaggrund samt behovet for en samlet nordisk front i internationale sammenhæng. På det nordiske samarbejdes området har især landinspektørbranchen mere end gode erfaringer. Derimod er samarbejdet i den Europæiske Union mange gange ikke kommet længere end til festtalen.

I spørgsmålet om sproget kan finnerne trøste sig med, at også andre nordboere, ifølge en nylig undersøgelse, har svært ved at forstå hinanden. 88 % af nordmændene forstår svensk korrekt – i undersøgelsens test lyttede man til tale fra et bånd, så man ikke kunne se mimik og andre gestus, som hjælper til med at

situationen förstod svenskarna 48 % av norskan. Av normmännen förstod 73 % danska och av danskarna 69 % norska. Svenska begreps av bara 43 % av danskarna medan endast 22 % av svenskarna förstod danska ordentligt. Den här undersökningen försänter myten om ett gemensamt skandinaviskt språk i en skum dag. Men är det här hela sanningen? Inom lantmäteribranschen torde man förstå varandra bättre huvudsakligen på basen av en gemensam historia och gemensamma lagar samt tack vare lantmätarnas kosmopolitiska umgänges seder. I det här yrket förstår man sig verkligen på att ha roligt.

Trots språkproblem har de nordiska länderna en kulturell och administrativ tradition, vilket i sig ännu lönar sig att slå vakt om. När man söker nya idéer och framsteg står benchmarking- och andra exempel lättast att finna i länder, vilka har en stor kontaktyta med det egna landet. Dessa fundament kan inte ens EU bryta ner. I EU-politiken – och även inom lantmäteribranschen – har den nordliga dimensionen ännu mycket att ge.

Den XIX nordiska lantmätarekongressen i Stockholm den 28–30 juni kommer igen att bygga broar mellan och samla de nordiska lantmätlarna. Kongressens tema "Lantmäteri i ett stadsperspektiv" är synnerligen aktuellt. Under det övergripande temat har man byggt upp föreläsningsserier: urban förnyelse, fastighetsbildning och -registrering, Norden och

forstå sproget. Tilsvarende forstår 48 % af svenskerne norsk. 73 % af nordmændene forstår dansk og af danskerne forstår 69 % norsk. 43 % af danskerne begriber svensk og kun 22 % af svenskerne forstår dansk ordentligt. Denne undersøgelse understøtter ikke myten om et samlet skandinavisk sprog. Er det monstro hele sandheden? I landinspektørbranchen burde man forstå hinanden bedre hovedsagelig på grund af den samme forhistorie og samme love samt takket være landinspektørernes kosmopolitiske omgangskreds. I denne her fagbranche forstår man virkelig at have det sjovt.

Trods sprogproblemerne har de nordiske lande en kulturel og administrativ tradition, som det stadigvæk betaler sig at stå vagt overfor. Når man efterlyser nye idéer og fremskridt, er "benchmarking" og andre eksempler lettest at finde i lande, som har en stor kontakthold til sit eget land. Dette fundament kan ikke engang EU nedbryde. I EU-politikken – og selv i landinspektørbranchen – har den nordlige dimension stadigvæk meget at give.

Den XIX "nordiske lantmätarekongressen" i Stockholm den 28.–30. juni kommer igen til at bygge broer mellan och samla de nordiska landinspektörerna. Kongressens tema "Landmäteri i ett stadsperspektiv" er meget aktuelt. Under det overordnede tema har man opbygget forelæsningsserier: Urban fornyelse, landinspektøruddannelse og registrering, Norden og verden, ejendomsmarkedet samt forskning, uddannelse og arbejdsmarked – med forelæsninger, som er både klassiske og filosoferende.

världen, bostadsmarknaden samt forskning, utbildning och arbetsmarknad – med föreläsningar som är både högklassiga och tankvärda. Kongressen öppnas av Sveriges miljöminister **Kjell Larsson**, vilket vittnar om vilken status kongressen har. Naturligtvis får man heller inte glömma kongressens sociala kvaliteter, bland annat de klassiska besöken i lantmätarhem, där man har möjligheter att stöda språket med gester.

Eftersom alla av olika anledningar inte kan ta sig till Stockholm, har de nordiska lantmätareföreningarna beslutat publicera kongressföredragen i årets nummer av Nordiskt Häfte. Det utkommer undantagsvis redan före kongressen. På det sättet får hela branschen snabbt tillgång till kongressens färska substans. Samtidigt kan publikationen inspirera några eftersläntrare att ännu åka till kongressen i sommarstaden Stockholm.

När det kommer till kritan så är språket egentligen inte så svårt. Med lite övning kan till och med en finne från de djupa skogarna förstå och kommunicera med danskarna, vilka som känt pratar grötigt med en het potatis i munnen. Det lönar sig att försöka. Den kulturella gemenskapen överbygger de språkliga barriärerna.

Eftersom detta är det mitt sista nummer av *Maankäyttö* i egenskap av chefredaktör, vill jag samtidigt tacka alla lantmätare som jag i de nordiska samarbetet under årens lopp har haft nöjet att få träffa och önska god fortsättning på det nordiska samarbetet även under det nya årtusendet.

Markku Villikka
Chefredaktör

Kongressen åbnes af Sveriges miljøminister **Kjell Larsson**, som herved bevidner kongressens status. Naturligvis skal man heller ikke glemme kongressens sociale kvaliteter, og slet ikke de klassiske besøg i landinspektørhjem, hvor man har mulighed for at fremme sproget med gestus.

Da alle ikke kan komme til Stockholm, har de nordiske landinspektørföreninger besluttet at publicere kongressföredragen i årets nummer af "Nordisk hefte". Det udkommer undtagelsesvis allerede inden kongressen. På denne måde får hele branchen hurtig adgang til kongressens seneste indhold. Samtidig kan publikationen måske inspirere nogle, der ikke har tilmeldt sig endnu til at komme til kongressen i sommerbyen Stockholm.

När det kommer til stykket så er sproget egentlig ikke så svårt. Med en smule øvelse kan selv en finne fra de dybe skove forstå og kommunikere med danskerne, som er kendt for at tale med en kartoffel i munden. Det betaler sig at forsøge. Den kulturelle samhørighed overskygger de sproglige barrierer.

Da dette er mit sidste nummer som chefredaktør for *Maankäyttö*, vil jeg gerne samtidig takke alle landinspektører, som jeg i årenes løb har haft fornøjelsen af at træffe i det nordiske samarbejde. Jeg vil fortsat ønske et godt nordisk samarbejde i det nye årtusinde.

Markku Villikka
Redaktør

Betydningen av det nordiske samarbeidet er gjenstand for diskusjon blant jordskiftere i det minste hvert fjerde år, når den nordiske landmålerkongressen arrangeres. Det er blitt en vane å stille spørsmålet om det nordiske samarbeidet fortsatt har en posisjon i en verden som er dominert av det engelske språk. De nordiske landenes ulike innstilling til den europeiske integrasjonen er med på å krydre denne suppen ytterligere. Vanligvis hører man kritiske kommentarer på formen; er en kongress som holdes på de nordiske språk fortsatt nødvendig når fellesspråket i verden er et bearbeidet "broken English". Spesielt ofte høres slike skeptiske kommentarer fra finske jordskiftere med svenskunnskaper som har rustet kraftig siden 1970-tallet, da engelsk ble gjort til første fremmedspråk i grunnskolen. Samtidig har det nordiske samkvemmet blitt redusert i den grad at finne har spesielt vanskelig for å forstå dansk. Viktigheten av det nordiske samarbeidet understrekes ved betydningen av felles kulturtradisjon og -bakgrunn og ved internasjonale sammenkomster. I det minste har man innen jordskiftebransjen svært gode erfaringer med dette samarbeidet. Derimot har samarbeidet innenfor den europeiske unionen ofte blitt med bare festtaler.

I spørsmålspørsmålet kan man trøste seg med at en fersk undersøkelse viser at også andre enn finner har språkproblemer. I følge undersøkelsen kan nordmenn og svensker snakke svært så bra sammen. Blant nordmennene forstår 88 % korrekt svensk – i testen lyttet man til tale på bånd, slik at effekten av uttrykk og andre faktorer som forenkler forståel-

sen var eliminert. På tilsvarende vis forstod 48 % av svenskene norsk. Blant nordmennene forstår 73 % dansk og 69 % av danskene norsk. Blant danskene forstår bare 43 % svensk, mens fattige 22 prosent av svenskene forstår skikkelig dansk. Med bakgrunn i denne undersøkelsen slår myten om et felles skandinavisk språk skikkelig sprekker. Men finnes hele sannheten i denne undersøkelsen? Blant jordskiftere er nok forståelsen større i hovedsak på grunn av det felles historiske og lovverksmessige fundamentet. I dette yrket er man i stand til å slå seg løs.

På tross av de språklige problemene har de nordiske landene samme slags tradisjoner når det gjelder kultur og forvaltning, og dette er det fortsatt verdt å utnytte. Når man leter etter nye idéer og tanker om utvikling, er benchmarking og andre eksempler enklest å finne i land som har størst kontaktflate med ens eget land. Disse plattformene har selv ikke EU kunnet slå i stykker. I EU-politikken – også innenfor jordskiftebransjen – har den nordiske dimensjon fortsatt mye å gi.

Den XIX Nordiske landmålerkongressen som arrangeres i Stockholm i tiden 28.–30. juni, vil igjen være med på å bygge broer mellom de nordiske land og samle de nordiske jordskifterne. Kongressens tema "Jordskifte og byen" er svært aktuelt. Foredragene i foredragsserien bygd opp under temaet – byfornyelse – eiendomsformelse, eiendomsforming og -registre, Norden og verden, eiendomsmarkedet samt utdannelse og forskning – er både

av høy kvalitet og vekker til live tanker. Det at kongressen blir åpnet av Sveriges miljøvernminister Kjell Larsson forteller noe om kongressens anseelse. Naturligvis må man ikke glemme kongressens sosiale utbytte, bl.a. klassiske hjembesøk, hvor man i tillegg til språket også kan ta i bruk gester.

Da alle av forskjellige årsaker ikke kan komme til Stockholm, har de nordiske jordskifteforeningene bestemt seg for å publisere kongressens foredrag i årets nummer av Nordiskt Häfte. Heftet utgis unntaksvis allerede på foråret før kongressen. Dermed vil utbyttet av kongressen være umiddelbart tilgjengelig for alle innen bransjen. Samtidig vil forhåpentligvis publikasjonen inspirere selv den som er sent ute til å reise til sommerlige Stockholm.

Og ikke er da språket heller så vanskelig. Med litt trening kan til og med en finne fra de dype skoger lære seg å forstå og kommunisere selv med dansker som snakker med en potet eller med grøt i munnen. Det er verdt et forsøk. Det kulturelle fellesskapet overvinnes de språklige vanskelighetene.

Da dette er det siste nummeret av *Maankäyttö*-bladet som jeg fungerer som sjefsredaktør for, vil jeg samtidig få lov til å takke alle de jordskiftere jeg har møtt opp gjennom årene, og ønske en god fortsettelse på det nordiske samarbeidet også i det nye årtusenet.

Markku Villikka
Sjefsredaktør

Pohjoismaisen yhteistyön merkitystä pohditaan maanmittausalalla ainakin joka neljäs vuosi, jolloin järjestetään pohjoismainen maanmittarikongressi. Tavaksi on tullut kysyä, vieläkö pohjoismaisella yhteistyöllä on asema englanninkielen hallitsemassa maailmassa. Pohjoismaiden erilainen suhtautuminen Euroopan yhdentymiseen tuo vielä oman lisämausteensa tähän keittoon. Yleensä epäilyn kuulee muodossa, onko pohjoismaisilla kielellä pidettävä kongressi enää tarpeen, kun maailman yhteiseksi kieleksi on muokkautunut "broken English". Erityisen usein tämän epäilyn kuulee suomalaisilta maanmittareilta, joiden ruotsin taito on ruostunut pahasti sitten 1970-luvun, jolloin peruskoulun mukana ensimmäiseksi vieraaksi kieleksi tuli englanti. Samaan aikaan on pohjoismaisen kanssakäymisen määrä vähentynyt niin, että suomalaisilla on vaikeuksia etenkin tanskan ymmärtämisessä. Pohjoismaisen yhteistyön tärkeyttä korostetaan yhteisen kulttuuriperinteen ja -taustan merkityksellä ja pohjoismaisen yhteistyön tärkeydellä kansainvälisessä kanssakäymisessä. Tästä on ainakin maanmittausalalla saatu enemmän kuin hyviä kokemuksia. Euroopan unionissa yhteistyö on sen sijaan monesti jäänyt juhlapuheiden tasolle.

Kieliasiaassa suomalaisia voi lohduttaa sillä, että erään tuoreen tutkimuksen mukaan myös muilla kuin suomalaisilla on ymmärtämisvaikeuksia. Tutkimuksen mukaan norjalaiset ja ruotsalaiset pystyvät keskustelemaan varsin hyvin keskenään. Norjalaisista 88 % ymmär-

tää korrektisti ruotsia – kokeessa puhetta kuunneltiin nauhalta, jolloin ilmeiden ja muiden eleiden ymmärtämistä helpottava vaikutus oli poistettu. Vastaavasti ruotsalaisista norjaa ymmärsi vastaavassa tilanteessa 48 %. Norjalaisista 73 % ymmärtää tanskaa ja tanskalaisista norjaa 69 %. Tanskalaisista vain 43 % ymmärtää ruotsia mutta ainoastaan 22 prosenttia ruotsalaisista ymmärtää kunnollisesti tanskaa. Tämän tutkimuksen perusteella myytti yhteisestä skandinaavisesta kielestä saa pahan kolhun. Mutta onkohan tässä koko totuus? Maanmittausalalla ymmärtämys lienee suurempi pääosin yhteisen historiallisen ja läinsäädännöllisen perustan sekä maanmittareiden yleismaailmallisten seuratapojen ansiosta. Tässä ammatissa osataan pitää hauskaa.

Kielellisistä ongelmista huolimatta pohjoismailla on samanlainen kulttuuri- ja hallinnollinen perinne, mikä on yhä hyödyntämisen arvoista. Kun etsitään uusia ideoita ja kehittämisaatuksia on benchmarking- ja muut esimerkit helpointa hakea maista, joilla on suurin liittymäpinta omaamme. Näitä lähtökohtia ei edes EU ole pystynyt murtamaan. EU-politikassa – myös maanmittausalalla – pohjoisella ulottuvuudella on yhä paljon annettavaa.

28.–30. kesäkuuta Tukholmassa järjestettävä XIX Pohjoismainen maanmittarikongressi on jälleen rakentamassa siltoja pohjoismaiden välille ja kokoaa yhteen Pohjolan maanmittarit. Kongressin teema "Maanmittaus ja kaupunki" on erittäin ajankohtainen. Tee-man alle rakennettujen luentosarjojen – kau-

punkiuudistus–kiinteistöuudistus, kiinteistönmuodostus ja -rekisterit, Pohjola ja maailma, kiinteistömarkkinat sekä koulutus ja tutkimus – luennot ovat sekä korkeatasoisia että ajatuksia herättäviä. Kongressin arvostuksesta kertoo se, että sen avaa Ruotsin ympäristöministeri Kjell Larsson. Luonnollisesti ei sovi unohtaa kongressin sosiaalista antia, mm. klassisia kotivierailuja, joiden aikana kielten lisäksi elettiin voi ottaa käyttöön.

Koska kaikki eivät eri syistä pääse Tukholmaan, ovat pohjoismaiden maanmittariliitot päättäneet julkaista kongressin esitelmät tämänvuotisessa Nordiskt Häftessä. Se ilmestyy poikkeuksellisesti jo alkuvuodesta ennen kongressia. Näin kongressin anti saadaan tuoreeltaan kaikkien alan ihmisten käyttöön. Samalla julkaisu toivottavasti innostaa vielä mattimyöhäisiä lähtemään kesäiseen Tukholmaan.

Eikä se kieli sittenkään ole niin vaikeaa. Pienellä harjoittelulla jopa metsäsuomalainen oppii ainakin ymmärtämään ja kommunikoidaan jopa peruna tai puuro suussa puhuvien tanskalaistenkin kanssa. Kannattaa yrittää. Kulttuurinen yhtenäisyys voittaa kielelliset hankaluudet.

Koska tämä on viimeinen Maankäyttö-lehden numero, jonka päätoimittajana toimin, haluan samalla kiittää kaikkia vuosien varrella pohjoismaisessa yhteistyössä tapaamiani maanmittareita sekä toivottaa hyvää jatkoa pohjoismaiselle yhteistyölle myös uudella vuosituhannella.

Markku Villikka
Päätoimittaja